

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoCsp/11/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118384402
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Šaligová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:6118384402.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Denisy Šaligovej a sudkýň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Renáty Pátrovičovej v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, proti žalovanej: J. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. I. XXX/X, XXX XX G., zastúpenej U. J. U., IČO: XX XXX XXX, so sídlom Q.. I. XXXX/XXA, XXX XX E. E., o zaplatenie sumy 3.088,59 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 14Csp/41/2019-130 zo dňa 02.10.2019 takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu a úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v plnej výške. V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 3.088,59 eura s príslušenstvom na tom základe, že jeho právny predchodca - O. K., a.s., ktorá mu pohľadávku postúpila zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 20.06.2018 - uzatvoril so žalovanou dňa 06.09.2010 zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, ktorou jej bol poskytnutý úver vo výške 5.800 eur, splatný v 70-ich mesačných splátkach po 138 eur, pričom konečná splatnosť bola určená dňom 09.07.2018 a splátky boli splatné 9. deň v mesiaci. Keďže žalovaná nesplácala úver riadne a včas, vyzval ju právny predchodca žalobcu výzvou zo dňa 23.02.2016 na splatenie dlžnej časti úveru, a zároveň ju podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upozornil, že ku dňu 22.02.2016 je pohľadávka banky viac ako tri mesiace po lehote splatnosti vo výške 937,03 eura.

2. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní zistil, že poslednou riadne a včas zaplatenou splátkou bola splátka za mesiac jún 2015 splatná k 9. dňu v mesiaci. Keďže žalobca pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru listom zo dňa 21.03.2016 pre omeškanie žalovanej so splátkou splatnou dňa 09.07.2015, premlčacia doba žalobcom uplatneného nároku na základe zosplatenia úveru začala plynúť dňa 10.07.2015 a uplynula 10.07.2018. Žaloba tak bola doručená súdu až po uplynutí trojročnej premlčacej doby, dňa 21.11.2018. Premlčacia doba vo vzťahu k celej neuspokojenej pohľadávke začne plynúť od splatnosti nesplnenej splátky, pre ktorú nastala strata výhody splátok. Žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru pre omeškanie so splátkou zročnou dňa 09.07.2015, a preto premlčacia doba nemohla začať plynúť od zročnosti splátky zročnej bezprostredne pred zosplatením. Ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka je kogentné, nie je možné sa od neho odkloniť. Premlčacia doba plynie od zročnosti splátky, kvôli ktorej sa predčasné plnenie žiada. Za účelom určenia začiatku plynutia premlčacej doby je potrebné aplikovať ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka, pretože plnenie dlhu bolo dohodnuté v splátkach a veriteľ využil svoje právo dané ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka. Trojročná premlčacia doba pokiaľ ide o celý zostávajúci dlh začala plynúť odo dňa splatnosti nesplnenej splátky, pretože ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročný celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka predstavuje lex specialis voči § 101 Občianskeho zákonníka, čo znamená, že premlčacia doba nezačína

plynúť od okamihu, kedy sa záväzok stal splatný, teda kedy bol dlžník vyzvaný na splatenie celej pohľadávky, ani od okamihu využitia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka veriteľom, ale od okamihu splatnosti tej splátky, kvôli ktorej k zosplatneniu došlo. Pokiaľ ide o premlčanie splátok, platí, že premlčacia doba tu začína plynúť osobitne vo vzťahu ku každej splátke odo dňa jej splatnosti a premlčacia doba ohľadne celej pohľadávky v prípade straty výhody splátok začína plynúť odo dňa splatnosti nezaplatenej splátky. Premlčacia doba nezačína plynúť od dátumu, kedy bol úver zosplatnený, ale od splatnosti splátky, pre ktorú bol úver zosplatnený. Súd preto žalobu pre vznesenú námietku premlčania zamietol.

3. V súvislosti s námietkou o platnom postúpení pohľadávky na žalobcu na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej dňa 20.06.2018 súd prvej inštancie skonštatoval, že banka postúpila žalobcovi úver v súlade s ustanovením § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, pretože banka žalovanú výzvou zo dňa 23.02.2016 vyzvala na plnenie dlhu, s ktorým bola dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Svoje rozhodnutie oprel o ustanovenia § 1 ods. 2, § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 5, 9, § 100 ods. 1, 2, § 101, § 103, § 524 ods. 1, 2, § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka a § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. zákona o bankách. O trovách konania rozhodol v súlade s ustanovením § 255 ods. 1 CSP a úspešnej žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na ich náhradu v plnom rozsahu.

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý žiadal napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť v celom rozsahu, prípadne zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal nesprávne právne posúdenie veci. Nestotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie o začiatku plynutia premlčacej doby pre všetky splátky úveru splatné do budúca od prvej splátky úveru, ktorú dlžník neuhradil riadne a včas (v posudzovanom prípade splátka úveru splatná dňa 09.07.2015). Súd na podklade uvedenej úvahy dospel k nesprávnemu záveru, že premlčacia doba začala plynúť dňa 10.07.2015 a uplynula dňa 10.07.2018. Podaním žaloby na súd dňa 21.11.2018 tak považoval súd nárok za premlčaný. Poukázal na to, že pri dohode o plnení dlhu v splátkach môže veriteľ od dlžníka žiadať vždy len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou. Každá zo splátok tak predstavuje samostatné plnenie a preto pre každú z nich plynie trojročná premlčacia doba podľa § 103 Občianskeho zákonníka samostatne. Občiansky zákonník ďalej v ustanovení § 565 umožňuje, aby sa veriteľ s dlžníkom dohodli, že ak sa nesplní niektorá splátka, môže veriteľ uplatniť právo na zosplatnenie celého dlhu. Veriteľ v takom prípade môže žiadať o zaplatenie celého dlhu, avšak toto svoje právo môže uplatniť len do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, v opačnom prípade toto právo zaniká. Ak toto právo veriteľ uplatní, trojročná premlčacia doba, pokiaľ ide o celý zostávajúci dlh, začína plynúť odo dňa splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k vyhláseniu splatnosti celého dlhu. Ak však veriteľ toto právo nevyužije a ďalšia splátka sa stane splatnou, potom toto právo zaniká a vzniká mu až v prípade, ak dlžník nezaplatí ďalšiu splátku dlhu. V posudzovanom prípade bolo preukázané, že žalovaná bola v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru (21.03.2016) v omeškaní s plnením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace. Keďže však právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť zaniká splatnosťou najbližšie nasledujúcej splátky, potom mimoriadna splatnosť úveru nemohla byť v posudzovanom prípade vyhlásená pre nesplnenie inej splátky, než splátky, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti bezprostredne predchádzala - v danom prípade splátky splatnej dňa 09.03.2016. Pre všetky splátky, ktoré vyhláseniu mimoriadnej splatnosti predchádzali, tak v súlade s § 103 Občianskeho zákonníka plynie samostatná trojročná premlčacia doba (napr. splátka splatná dňa 09.02.2016 sa premlčí až 09.02.2019). Pre splátky splatné po vyhlásení mimoriadnej splatnosti plynie premlčacia doba od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru (t. j. splátky splatnej 09.03.2016). Z uvedeného dôvodu považuje za nesprávny výklad ohľadne druhej vety § 103 Občianskeho zákonníka tak, ako ho uviedol v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie, a v zmysle ktorého za „nesplnenú splátku“ je potrebné považovať prvú splátku, s ktorou sa dostal dlžník do omeškania. Takýto výklad uvedeného ustanovenia by v praxi znamenal, že niektoré splátky splatné pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti by boli nepremičané, avšak zostatok dlhu (splátky úveru splatné od vyhlásenia mimoriadnej splatnosti) by už v ten istý moment bol premlčaný, resp. sám veriteľ by si využitím práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka privodil premlčanie celého nároku (ak by bol dlžník v čase vyhlásenia splatnosti v omeškaní s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 roky). Ak jeho právny predchodca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru podaním zo dňa 21.03.2016, toto svoje právo uplatnil v súlade s § 565 Občianskeho zákonníka pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 09.03.2016 (t. j. splátky, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru bezprostredne predchádzala a pre ktorej nezaplatenie mohol v súlade s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru) a zároveň toto svoje

právo uplatnil v súlade s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka po omeškaní spotrebiteľa (žalovanej) s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace. Premlčacia doba pre všetky splátky splatné po 09.03.2016 tak začala v súlade s ustanovením § 103 Občianskeho zákonníka plynúť odo dňa nasledujúceho po dni zročnosti splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru (v posudzovanom prípade odo dňa 10.03.2016) a uplynula by najskôr dňa 10.03.2019. Keďže žalobu podal na súd dňa 21.11.2018, má za to, že svoj nárok uplatnil pred uplynutím premlčacej doby a súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, ak dospel k opačnému záveru.

5. Žalovaná k odvolaniu žalobcu uviedla, že ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka v druhej vete jasne definuje, pre ktorú splátku sa stal splatný celý úver. Toto ustanovenie je kogentné, čo znamená, že nie je možné sa od neho odkloniť. Premlčacia doba potom plynie od zročnosti splátky, kvôli ktorej sa predčasné plnenie žiada. Za účelom určenia začiatku plynutia premlčacej doby je potrebné aplikovať ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka, pretože plnenie dlhu bolo dohodnuté v splátkach a veriteľ využil svoje právo dané mu v ustanovení § 565 Občianskeho zákonníka. Trojročná premlčacia doba pokiaľ ide o celý zostávajúci dlh tak začne plynúť odo dňa splatnosti nesplatennej splátky. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565) začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka predstavuje lex specialis voči § 101, čo znamená, že premlčacia doba nezačína plynúť od okamihu, kedy sa záväzok stal splatným (teda kedy bol dlžník vyzvaný na splatenie celej pohľadávky), ani od okamihu využitia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka veriteľom, ale od okamihu splatnosti tej splátky, kvôli ktorej k zosplateniu došlo. Niet pochýb, že zákonodarca mal v úmysle, aby toto ustanovenie zákona dávalo odpoveď na predbežnú právnu otázku, pri posudzovaní nároku veriteľa, ak došlo k zosplateniu úveru. V tomto prípade premlčacia doba začala plynúť nasledujúcim dňom zročnej splátky, t. j. 25.07.2015 a nie dňom zosplatenia ako sa mylne domnieva žalobca. Premlčacia doba tak uplynula dňom 25.07.2018, avšak žaloba bola podaná na súd dňa 21.11.2018, teda po jej uplynutí. Na základe uvedeného považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne a navrhla ho preto potvrdiť.

6. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“), prejednal vec viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) a po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) a § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou podanou na súd dňa 21.11.2018 domáhal zaplatenia sumy 3.088,59 eura spolu s príslušenstvom. V žalobe uviedol, že pohľadávku nadobudol zmluvou o postúpení pohľadávky, uzatvorenou dňa 20.06.2018 s O. K., a.s., so sídlom V. G. X, K., (ďalej aj „banka“) ako postupcom, pričom tento pôvodný veriteľ so žalovanou uzatvoril dňa 06.09.2010 zmluvu o úvere s výškou úveru 5.800 eur, s dohodnutou dobou splatnosti 09.07.2018. Žalovaná sa podľa zmluvy zaviazala splácať úver v 70-ich mesačných splátkach po 138 eur, pričom splátky boli splatné k 9. dňu v mesiaci. Keďže žalovaná neplnila svoje záväzky vyplývajúce jej zo zmluvy riadne a včas, pristúpil právny predchodca žalobcu k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Najskôr žalovanú listom zo dňa 23.02.2016 upozornil v súlade s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, že ku dňu 22.02.2016 je v omeškaní s plnením viac ako tri mesiace a zároveň ju upozornil, že ak nedôjde k úhrade dlhu, je oprávnený vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Listom zo dňa 21.03.2016 pristúpil právny predchodca žalobcu k zosplateniu úveru.

8. Žalovaná v priebehu konania vzniesla námietku premlčania, ktorú súd prvej inštancie posúdil ako dôvodnú a na základe toho nárok žalobcu ako premlčaný zamietol. S uvedeným právnym názorom sa odvolací súd nemohol stotožniť z nasledujúcich dôvodov. Keďže v danom prípade ide o spotrebiteľský vzťah, platí, že na záväzky zo spotrebiteľskej zmluvy je potrebné použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktorými sú aj ustanovenia o premlčaní, čo medzi stranami sporu nebolo ani sporné. Sporný bol okamih začatia plynutia premlčacej doby. Podľa žalobcu začala premlčacia doba plynúť dňa 10.03.2016, ktorý je dňom nasledujúcim po dni zročnosti splátky (09.03.2016), pre nesplnenie ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Žalovaná plynutie premlčacej doby odvíjala od nasledujúceho dňa v poradí prvej neuhradenej zročnej splátky, t. j. 25.07.2015. Súd prvej inštancie prijal záver, že žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru pre omeškanie splátky splatnej dňa 09.07.2015, a preto začala premlčacia doba plynúť dňa 10.07.2015 a uplynula dňa 10.07.2018. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že pre posúdenie daného prípadu je potrebné aplikovať ustanovenie

§ 103 Občianskeho zákonníka, ktoré je vo vzťahu k všeobecnému ustanoveniu § 101 Občianskeho zákonníka špeciálne a upravuje počiatok premlčania odlišne od všeobecného.

9. Podľa ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka pri dohodnutom plnení v splátkach, plyní premlčacia doba odo dňa zročnosti každej jednotlivkej splátky. Ak sa však pre nesplnenie niektorej splátky stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Podstatné pre začatie plynutia premlčacej doby v tomto prípade je posúdenie, ktorá nesplnená splátka spôsobila splatnosť celého dlhu (úveru). Keďže ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, je nutné zohľadniť aj ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Z uvedeného vyplýva, že dodávateľ pred uplatnením práva podľa § 565 musí v lehote nie kratšej ako 15 dní upozorniť spotrebiteľa, že dané právo (zosplatenie celého dlhu) využije. Zároveň musia uplynúť aspoň tri mesiace od omeškania so zaplatením splátky. Pokiaľ dodávateľ toto právo nevyužije a mimoriadnu splatnosť dlhu - úveru nevyhlási, dlh je aj naďalej splatný v jednotlivých splátkach dohodnutých v zmluve a tieto sa premlčujú samostatne. Ak však pre nesplnenie niektorej zo splátok nastane splatnosť dlhu, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Premlčacia doba na zaplatenie takto zosplateného dlhu začína plynúť skôr, ako dôjde k zosplateniu dlhu. Uplatniť inštitút zosplatenia celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky je právom veriteľa, nie jeho povinnosťou. Pokiaľ veriteľ toto právo dané mu v ustanovení § 565 Občianskeho zákonníka nevyužije, plyní premlčacia doba pre jednotlivé splátky samostatne. Ak však veriteľ dané právo využije, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky (§ 103 Občianskeho zákonníka).

10. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalovaná ako poslednú uhradila riadne a včas splátku splatnú za mesiac jún 2015, ktorá bola v zmysle zmluvy splatná k 9. dňu v mesiaci. Právny predchodca žalobcu sa však rozhodol pristúpiť k uplatneniu práva zosplatenia úveru až neskôr, keď listom zo dňa 23.02.2016 podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upozornil žalovanú, že ku dňu 22.02.2016 je pohľadávka banky vyplývajúca zo zmluvy o úvere viac ako tri mesiace po lehote splatnosti. Z uvedeného textu vyplýva, že žalovaná bola v omeškaní so splátkou splatnou dňa 09.02.2016, 09.01.2016 a 09.12.2015. Zároveň banka žalovanú upozornila, že ak nebude plniť, využije právo a vyhlási predčasnú splatnosť úveru. Listom zo dňa 21.03.2016 žalovanej oznámila, že pre porušenie ustanovenia zmluvy sa stala úverová pohľadávka predčasne splatnou k 21.03.2016.

11. Z uvedeného postupu banky, ktorý predchádzal vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru je zrejmé, že nesplnená pohľadávka, pre ktorú nastala splatnosť úveru, je pohľadávka splatná 09.12.2015. Týmto dňom zároveň nastala zročnosť dlhu a začala plynúť premlčacia doba, ktorá uplynula 09.12.2018. Keďže žaloba bola na súd podaná dňa 21.11.2018, stalo sa tak pred uplynutím premlčacej doby. Vo vzťahu k splátkam splatným pred 09.12.2015 plynula premlčacia doba samostatne. Vychádzajúc z podania žaloby na súd dňa 21.11.2018 je zrejmé, že premlčacia doba uplynula len vo vzťahu k splátkam splatným pred 09.12.2015, ktoré sa premlčali každá samostatne vo všeobecnej premlčacej dobe, ktorá vo vzťahu k nim uplynula pred podaním žaloby na súd.

12. Keďže s ohľadom na uvedené neboli v tejto veci dané podmienky ani na potvrdenie napadnutého rozsudku a ani na jeho zmenu, odvolací súd tento rozsudok podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec podľa § 391 ods. 2 CSP vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní súd prvej inštancie posúdi samotný nárok žalobcu, pričom bude vychádzať zo záverov odvolacieho súdu o premlčaní zosplatennej pohľadávky ako aj jednotlivých splátok úveru, pri ktorých plyní premlčacia doba samostatne. Svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby zodpovedalo požiadavke presvedčivosti a prekúmateľnosti (§ 220 ods. 2 CSP). V novom rozhodnutí v zmysle § 396 ods. 3 CSP rozhodne aj o trovách konania, vrátane trov konania odvolacieho.

13. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).